



HOOGHEEMRAADSCHAP
**DE STICHTSE
RIJNLANDEN**

veilige dijken • droge voeten • schoon water

MER-BEOORDELINGSBESLUIT

In verband met het onttrekken van grondwater voor de verlegging/vervanging van een warmteleiding ter plaatse van de Vleutenseweg en Cremerstraat in Utrecht

Datum

14 juni 2018

Zaaknummer

26386



INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1	BESLUIT	3
HOOFDSTUK 2	AANLEIDING	4
2.1	Inleiding.....	4
2.2	M.e.r. beoordelingsplicht	5
HOOFDSTUK 3	MILIEUEFFECTBEOORDELING.....	6
3.1	Kenmerken van de activiteit	6
3.2	Plaats van de activiteit	8
3.3	Kenmerken van het effect van de activiteit	9
HOOFDSTUK 4	PROCEDURE.....	11
4.1	Gegevens aanvraag	11
4.2	Gevolgde procedure voor het m.e.r.-beoordelingsbesluit	11



HOOFDSTUK 1 BESLUIT

Dijkgraaf en hoogheemraden besluiten, op grond van de bepalingen van de Waterwet, Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage,

- gelezen de m.e.r.-aanmeldingsnotitie, "MER-beoordelingsnotitie verlegging leiding omgeving Cremerstraat Utrecht", van 26 april 2018, ingeboekt onder zaaknummer 26386, vanwege een grondwateronttrekking voor de verlegging/vervanging van een DN600/800 SV leiding ter plaatse van de Vleutenseweg en Cremerstraat in Utrecht,
- gezien de bij dit besluit behorende overwegingen,

dat het niet noodzakelijk is om voor de grondwateronttrekking een milieueffectrapport (MER) op te stellen.

Dijkgraaf en hoogheemraden,
namens hen,

b.a. 

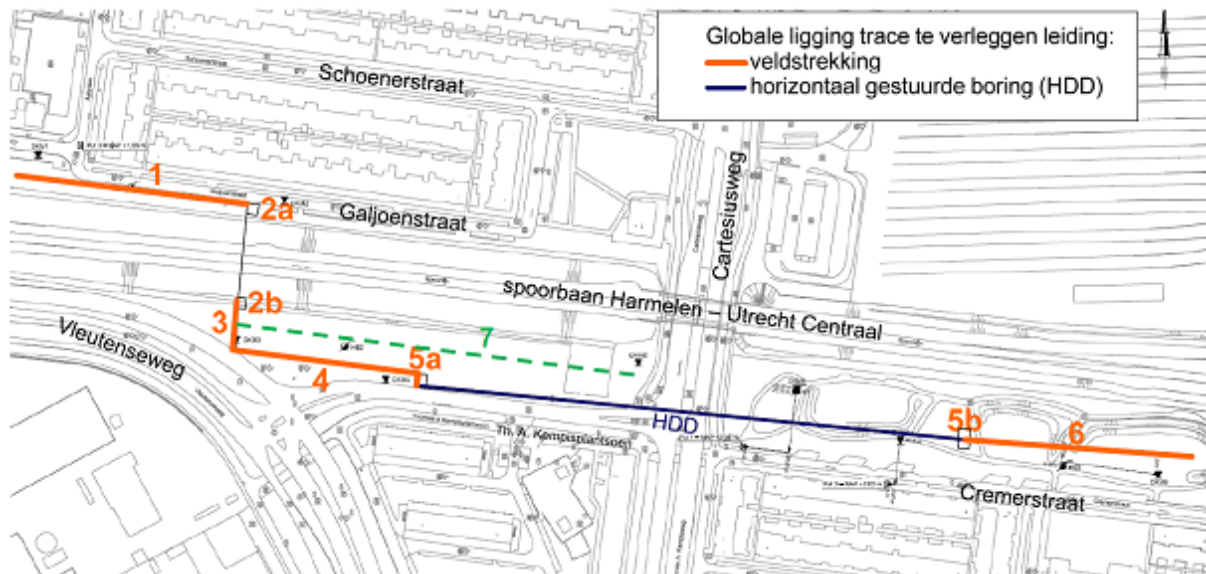
J.L.H. Gelissen
coördinator vergunningverlening



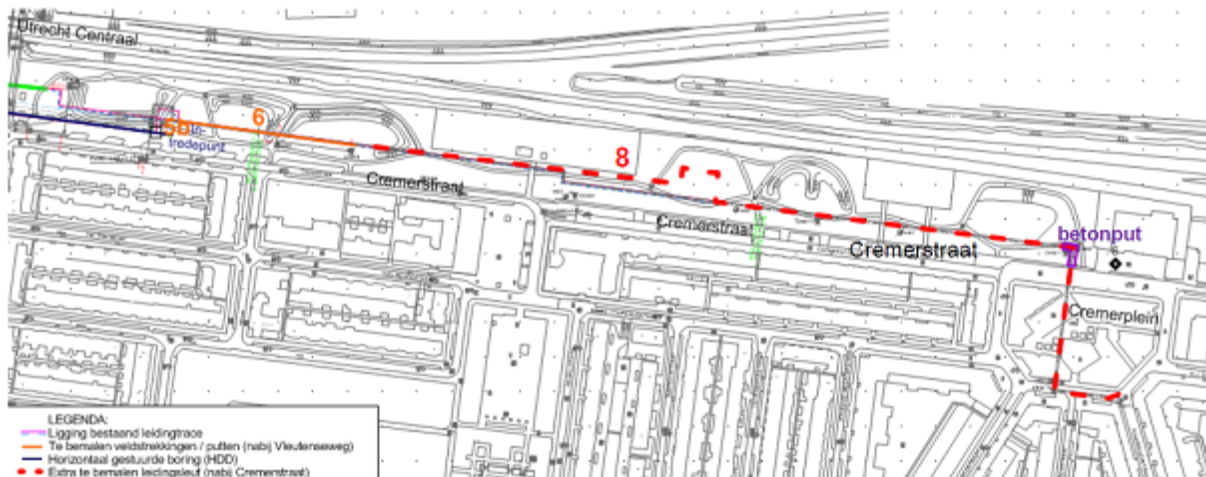
HOOFDSTUK 2 AANLEIDING

2.1 Inleiding

In het kader van de verbreding van de spoordijk van het spoor Harmelen – Utrecht centraal, zal de stadsverwarmingsleiding ter plaatse van de Vleutenseweg en Cremerstraat in Utrecht vervangen/verlegd moeten worden. Het gaat in totaal om een tracé van ca 1.000 m. Een deel van de werkzaamheden is in 2016 al uitgevoerd. Het nog uit te voeren deel is gelegen in een openbare groenstrook ten zuiden van het spoor en ten noorden van de Thomas A. Kempisplantsoen en Cremerstraat.



Figuur 2.1a locatie werkzaamheden



Figuur 2.1b locatie werkzaamheden

Voor het project worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd waarbij grondwater onttrokken wordt:

- Ontgraving van een bouwput voor aansluiten van een HDD-leiding (Horizontaal Directional Drilling) op een aan te leggen leiding;
- Ontgravingen in een sleuf voor de aanleg van twee leidingen;
- Ontgraving in een sleuf voor de verwijdering van een leiding;
- Ontgraving in een sleuf voor de verwijdering van een betonbak;



- Ontgraving van een bouwput voor de verwijdering van de kopse wanden van een betonput.

Voor de werkzaamheden zal binnen een periode van een 20 weken in totaal circa 100.000 m³ grondwater worden onttrokken.

In de aanmeldingsnotitie is een beschouwing gegevens van de mogelijke milieueffecten van de grondwateronttrekkingen. Voor de nog uit te voeren grondwateronttrekkingen dient een watervergunning te worden aangevraagd op grond van de Keur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009.

2.2 M.e.r. beoordelingsplicht

Ingevolge artikel 7.2 van de Wet milieubeheer en onderdeel D15.2 van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage, geldt voor een activiteit waarbij grondwater wordt onttrokken een m.e.r.-beoordelingsplicht, als daarvoor meer dan 1,5 miljoen m³, doch minder dan 10 miljoen m³, grondwater per jaar wordt onttrokken. Beneden deze drempel dient te worden voldaan aan een vormvrije m.e.r.-beoordeling.

In verband met de implementatie van de herziening van de mer-richtlijn en uitvoering van het verdrag van Espoo en het herstel van implementatiegebreken, is per 7 juli 2017 aan de vormvrije m.e.r.-beoordeling een procedure verbonden. Daarvoor werd de beoordeling integraal betrokken in de besluitvorming van de watervergunning.

Vanaf 7 juli 2017 dient voor een vormvrije m.e.r.-beoordeling dezelfde procedure te worden gevolgd als voor een activiteit boven de drempelwaarde. Vanaf 7 juli 2017 zijn de artikelen 7.16 tot en met 7.20a Wet milieubeheer van toepassing op alle in het Besluit m.e.r. genoemde activiteiten van de D-lijst, ongeacht de omvang van de grondwateronttrekking. Het maakt daarvoor niet uit of het een activiteit onder of boven de D-drempelwaarde betreft. Dit volgt uit de implementatie van artikel 2, vijfde lid, onder a en b, van Richtlijn 2014/52/EU.

De grondwateronttrekking, noodzakelijk voor de vervanging/verlegging van de warmteleiding Vleutenseweg en Cremerstraat in Utrecht, blijft onder de D-drempel van 1,5 miljoen m³ per jaar. Per 7 juli 2017 moet in dit geval in het kader van het Besluit milieueffectrapportage worden voldaan aan de vormvrije m.e.r.-beoordeling. In het kader van de aanleg van de vervanging/verlegging van een warmteleiding ter hoogte van Vleutenseweg en Cremerstraat in Utrecht, dient het waterschap te beslissen of vanwege mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu een milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld.



HOOFDSTUK 3 MILIEUEFFECTBEOORDELING

De mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu zijn conform artikel 7.17, lid 3, van de Wet milieubeheer en conform de in bijlage III van richtlijn 85/337/EEG 'Betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten' aangegeven criteria/omstandigheden beoordeeld aan de hand van:

1. de kenmerken van de activiteit;
2. de plaats van de activiteit;
3. de kenmerken van het effect van de activiteit.

3.1 Kenmerken van de activiteit

Bij de kenmerken van het project zijn beschouwd:

- de omvang van het project
- de cumulatie met andere projecten
- het gebruik van natuurlijke hulpbronnen
- de productie van afvalstoffen
- verontreiniging en hinder
- risico van ongevallen, gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

De voorgenomen activiteit betreft het aanleggen van een warmteleiding. De projectlocatie bevindt zich ter plaatse van de Vleutenseweg en Cremerstraat in Utrecht.

Om de geplande werkzaamheden in den droge te kunnen uitvoeren is een bemaling van grondwater in de deklaag noodzakelijk en plaatselijk een spanningsbemaling in het eerste watervoerende pakket.

De te onttrekken hoeveelheid grondwater uit de deklaag is in elke fase gering. Deze bestaat uit hemelwater en een beperkte hoeveelheid grondwater die vanuit de deklaag in de bouwput toestroomt. Gezien de bodemopbouw worden de grootste debieten behaald bij de bouwput fase 5b; aansluiting van de HDD-leiding op de leiding fase 6.

Voor fase 5b en fase 9 verwijderen kopse wanden betonput is naast de grondwateronttrekking in de deklaag ook een spanningsbemaling noodzakelijk. De aanvullende spanningsbemaling voor fase 9 is beperkt; er is slechts een verlaging van 0,6 m nodig. Voor fase 5b is in het eerste watervoerend pakket een verlaging van 2,5 m nodig en is daarmee de benodigde spanningsbemaling veel groter.

In totaal wordt maximaal 121.000 m³ grondwater onttrokken en geloosd op oppervlaktewater.

De freatische bemalingen worden uitgevoerd met een open bemaling bestaande uit klokpompen en/of drains. Op locaties waar veel zand in de deklaag aanwezig is, worden mogelijk aanvullend verticale filters toegepast.

De spanningsbemaling voor fase 9 wordt uitgevoerd met verticale filters. Voor de aansluiting van de HDD-leiding op de leiding van fase 6 is grotere verlaging nodig en is voor de uitvoering van de spanningsbemaling twee scenario's bekeken:

- scenario 1, grote verticale filters. In deze uitvoeringsvorm is er sprake van goede toestrooming van het grondwater. Door toepassing van verticale filters kan het totaal waterbezwaar zo klein mogelijk gehouden worden;
- scenario 2, kleine deepwells. Er is sprake van relatief ondiepe grondwateronttrekkingen. Met deepwells zou veel meer grondwater onttrokken worden dan strikt noodzakelijk is. Daarmee zou het invloedsgebied veel verder reiken en is er sprake van een toename in risico op overlast en schade;



- scenario 3, toepassen van retourbemaling. Door toepassing van retourbemaling kan het effect van de grondwateronttrekking op de omgeving worden beperkt. Voor retourbemaling dient het contact met de lucht zoveel mogelijk beperkt te worden om verstopping van de retourfilters te kunnen voorkomen. Retourbemaling voor het freatische pakket is niet mogelijk, omdat het grondwater in contact komt met lucht. Met spanningsbemaling is het zuurstofarm onttrekken van grondwater alleen mogelijk via bemaling met diep wells. Hierdoor en door het retourneren zelf, neemt het debiet om de benodigde verlaging te kunnen behalen, toe. Retourbemaling wordt als niet doelmatig geacht;
- scenario 4, toepassen van een gesloten bouwkuip. Door afsluiten van de bouwkuip van de omgeving kan met beperkte bemaling de benodigde verlaging worden bereikt. Gezien de aard van de werkzaamheden en de relatief hoge kosten voor het realiseren van een gesloten bouwkuip, wordt het toepassen van een onderafdichting in combinatie met waterkerende wanden als niet reëel beschouwd;
- scenario 5, toepassen van damwanden. Het toepassen van damwanden ter plaatse van de diepere ontgravingen, waaronder de bouwput in fase 5b, is wel wenselijk. Door toepassing van damwanden kan de bouwkuip in een minimale omvang worden uitgevoerd. Hierdoor is de benodigde verlaging voor een zo klein mogelijk oppervlak noodzakelijk waardoor het debiet wordt beperkt.

Scenario 1 in combinatie met scenario 5 geniet de voorkeur. Deze combinatie zal verder uitgewerkt worden in de vergunningaanvraag.

De stijghoogteverlaging ($>0,05$ m) in het eerste watervoerend pakket als gevolg van de onttrekking, heeft een reikwijdte van maximaal 500 m.

Binnen het invloedsgebied van de bemalingen voor het project bevinden zich geen andere bemalingen of KWO-systemen waarmee rekening dient te worden gehouden.

De zoetwatervoorraad vormt een belangrijke natuurlijke hulpbron. De initiatiefnemer onttrekt zo min mogelijk grondwater om de gewenste drooglegging te bereiken en brengt dit volgens de voorkeursvolgorde weer terug in het milieu. De voorkeursvolgorde is: lozen in de bodem, lozen op oppervlaktewater, lozen in hemelwaterriool en als laatste lozen op een vuilwaterriool. Het bemalingswater is in hoofdzaak afkomstig van spanningsbemaling. In de omgeving is op ca. 300 m afstand oppervlaktewater aanwezig. In de aanmeldnotitie is aangegeven dat op riolering wordt geloosd. De lozing op riolering voldoet niet aan de voorkeursvolgorde. Hergebruik of retourneren is niet doelmatig gebleken. Er is echter onvoldoende aandacht besteed aan het lozen op oppervlaktewater. Gezien een mogelijk debiet van $210 \text{ m}^3/\text{uur}$ is het onwaarschijnlijk dat de riolering voldoende capaciteit heeft om de hoeveelheid bronneringswater te kunnen verwerken. Ten behoeve van de vergunning zal initiatiefnemer nog moeten toelichten waarom niet op oppervlaktewater wordt geloosd.

Het grondwater is, in de nabijheid, plaatselijk verontreinigd met vluchtige aromaten en minerale olie. Verplaatsing van verontreiniging in de bodem is berekend op maximaal 1,7 m. Een verplaatsing van minder dan 5 m wordt niet als problematisch beschouwd. Het is onwaarschijnlijk dat het te lozen bronneringswater verontreinigd zal zijn met vluchtige aromaten en/of minerale olie.

De bemalingen worden uitgevoerd met pompen die via dieselaggregaten worden aangedreven. Verder wordt voor het project grond en materiaal aan- en afgevoerd. Dit kan hinder met zich meebrengen voor de omgeving in de vorm van geluid, geur, lucht, trillingen en transport. De hinder is beperkt omdat de werkzaamheden niet in de directe omgeving van omwonenden worden uitgevoerd, het betreft een gebied met voornamelijk bedrijven. Deze aspecten vallen verder buiten het kader van de te verlenen watervergunning.



Het aspect externe veiligheid (Brzo, Bevi, Revi) is voor deze activiteit niet relevant.

3.2 Plaats van de activiteit

Bij de beoordeling van de kwetsbaarheid van het milieu in het gebied waarop de bemaling van invloed kan zijn, is in overweging genomen:

- het bestaande grondgebruik,
- de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied,
- het opnamevermogen van het natuurlijke milieu.

Het gebied waarop de bemaling van invloed kan zijn, bestaat uit bebouwing en infrastructuur. Door de jaren heen is hier regelmatig nieuw gebouwd, er is echter nog steeds sprake van oudere bebouwing. De bouwjaren variëren van 1935 tot 2005.

Zoetwatervoorraad

De zoetwatervoorraad is een belangrijke natuurlijke hulpbron waar zorgvuldig mee wordt omgesprongen. De initiatiefnemer onttrekt zo min mogelijk grondwater om er voor te zorgen dat de zoetwatervoorraad nagenoeg niet wordt aangesproken.

Bebouwing

De bebouwing bevindt zich op minder dan 50 m afstand van de bemaling. De gebouwen zijn onder andere op staal gefundeerd, maar ook op betonnen palen. De op staal gefundeerde panden kunnen van de onttrekking zakkingsschade ondervinden. Voor de op palen gefundeerde panden wordt geen zakkingsschade verwacht.

De aanleg van de warmteleiding gaat dwars door een gebied met een hoge bevolkingsdichtheid, Utrecht. Risico op zakkingsschade is aanwezig en is in de m.e.r.-aanmeldingsnotitie nader belicht. In de beoordeling is een absolute zetting van maximaal 20 mm berekend op ca. 18 m van de bouwput van fase 5b. Ter plaatse van de bebouwing zal de werkelijke zetting minder zijn door voorbelasting en eerder uitgevoerde bemalingen.

Infrastructuur

De warmteleiding wordt aangelegd direct naast of onder de straat. Nadelige effecten zijn mogelijk, maar worden niet verwacht. Omdat langs de straten de grondwaterstand wordt verlaagd is er kans op gelijkmatige maaiveld dalende, maar is de kans op het ontstaan van verschilzakking beperkt.

Op circa 25 m afstand ligt het spoor. De spoorbaan is aangelegd op een zandbed met een dikte van 5 m. Gezien de dikte van het zandbed wordt hier geen zetting verwacht.

Bodemverontreiniging

Ter plaatse van de ontgraving en binnen het invloedsgebied, bevindt zich een bodemverontreiniging met vluchtige aromaten en minerale olie. Deze verontreiniging zal in beperkte mate verplaatsen.

KWO

Binnen het invloedsgebied van de grondwateronttrekkingen bevinden zich geen KWO-systemen.

Archeologische en cultuurhistorische waarden

Binnen het invloedsgebied bevindt zich geen locatie van specifiek historisch, cultureel of archeologisch belang.



Natuurwaarden

Binnen het invloedsgebied van de projectlocatie bevinden zich geen Wetlands, kustgebieden, berg- en bosgebieden, reservaten, gebieden die zijn aangewezen op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn, of gebieden waarin vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden.

Landbouwwaarden

Binnen het invloedsgebied bevinden zich geen landbouwgronden.

3.3 Kenmerken van het effect van de activiteit

Onderstaande effecten van de bemaling van de scenario's worden in samenhang met de criteria van paragraaf 3.1 en 3.2 beschouwd:

- het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking),
- het grensoverschrijdende karakter van het effect,
- de orde van grootte en de complexiteit van het effect,
- de waarschijnlijkheid van het effect,
- de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect.

Scenario 1 wordt gezien als meest doelmatig uitvoeringsscenario.

Het invloedsgebied van de bemaling blijft beperkt en er is ten aanzien van de bemaling geen grensoverschrijdend effect vastgesteld.

Het onttrekken en lozen van een grote hoeveelheid grondwater bij scenario 2 is niet in overeenstemming met het beleid op basis van de Keur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009 en het Provinciaal Waterplan 2010 -2015 van de Provincie Utrecht. In beide is bepaald dat er in principe zuinig met de zoetwatervoorraad dient te worden omgegaan. Het afvoeren van (grond)water komt alleen dan in aanmerking wanneer andere belangen met dit beleid sterk conflicteren.

Uit de aanmeldingsnotitie is niet gebleken dat andere belangen sterk met dit beleid conflicteren, zodat scenario 2 niet als realistisch wordt beschouwd.

Bij scenario 3 wordt diepwellbemaling toegepast om te kunnen retourneren. De ruimte om te kunnen retourneren is beperkt, mogelijk locaties hebben tot gevolg dat het retourneren niet bijdraagt aan bescherming van de bebouwing tegen zakkingsschade. Daarnaast dient er meer grondwater onttrokken te worden om de benodigde verlaging te kunnen realiseren, waardoor het invloedsgebied toeneemt. Deze toename in debiet en waterbezwaar zijn niet in overeenstemming met het beleid. Dit Scenario wordt als niet doelmatig beschouwd.

Scenario 4 betreft een uitvoeringswijze waarbij het debiet en het totale waterbezwaar minimaal zijn. Gezien de lengte van de aan te leggen leidingen is het kostentechnisch niet reëel om de sleuven geheel waterdicht te maken. Tevens geldt dat voor de sleuven de grondwateronttrekking minimaal is, omdat in de deklaag grondwater wordt onttrokken. De bouwputten in fase 5b en fase 9 zijn klein waardoor de kosten voor het waterdicht maken niet in verhouding staan tot de milieuwinst.

In scenario 5 worden damwanden aangebracht om bouwput en sleuven zo klein mogelijk te kunnen houden. Hiermee wordt het debiet en totale waterbezwaar beperkt tot een minimum.

Er worden op basis van de aanmeldingsnotitie geen nadelige milieueffecten verwacht voor bodemverontreiniging, landbouw- en natuurwaarden, KWO-systemen, cultuurhistorische en archeologische waarden, infrastructuur en drinkwaterwingebied.



Wel worden nadelige effecten mogelijk geacht ten aanzien van de bebouwing. Door goede monitoring en het nemen van maatregelen kunnen nadelige effecten worden voorkomen, dan wel beperkt. In de watervergunning zal de nodige aandacht worden besteed aan monitoring.

Uit het voorgaande kan worden geconcludeerd dat bij uitvoering van scenario 1 in combinatie met scenario 5 voor de onttrekking van grondwater geen nadelige milieugevolgen worden verwacht en dat er dus geen noodzaak bestaat om een milieueffectrapport (MER) op te stellen. De mogelijke nadelige effecten zijn gering en kunnen in de aanvraag en in de vergunning met voorschriften tot een minimum worden beperkt.



HOOFDSTUK 4 PROCEDURE

4.1 Gegevens aanvraag

Het m.e.r.-beoordelingsbesluit is gebaseerd op de aanmeldingsnotitie ontvangen voor het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling. De aanmeldingsnotitie is:

- gedateerd op 2 mei 2018;
- ingekomen op 2 mei 2018 en ingeboekt onder zaaknummer 26386;
- voor het onttrekken van grondwater voor de vervanging/verlegging van warmteleidingen ter plaatse van de Vleutenseweg en Cremerstraat in Utrecht.

De aanvraag voldoet aan de vereisten voor het aanvragen van een watervergunning als vastgelegd in de Regeling met betrekking tot het beheer en gebruik van watersystemen (Waterregeling).

4.2 Gevolgde procedure voor het m.e.r.-beoordelingsbesluit

De termijn dat de stukken ter inzage liggen, loopt van 18 juni 2018 tot en met 30 juli 2018.

Op grond van artikel 6:3 van de Algemene wet bestuursrecht wordt dit beoordelingsbesluit beschouwd als een voorbereidingsbesluit (voor de watervergunning) waartegen geen bezwaar of beroep mogelijk is, tenzij aangetoond kan worden dat deze beoordeling, los van de voor te bereiden watervergunning, een belanghebbende rechtstreeks in zijn belangen treft. Indien u belanghebbende bent en los van het voor te bereiden besluit rechtstreeks door het m.e.r.-beoordelingsbesluit wordt getroffen, dan kunt u tegen het m.e.r.-beoordelingsbesluit bezwaar maken. Een bezwaarschrift kan worden ingediend binnen zes weken na de datum van bekendmaking van dit besluit bij het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Postbus 550, 3990 GJ te Houten.

Het indienen van bezwaar schorst de inwerkingtreding van dit besluit niet. De werking van dit besluit kan worden geschorst door het indienen van een verzoek tot voorlopige voorziening. Nadat een bezwaarschrift is ingediend, kan de sector bestuursrecht van de Rechtbank 's-Gravenhage, Postbus 30203, 2500 EH te Den Haag worden verzocht om een voorlopige voorziening te treffen. Bij voornoemde rechtbank kan ook via de digitale weg verzocht worden om een voorlopige voorziening. Dit is mogelijk via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Er dient hiervoor wel beschikt te kunnen worden over een elektronische handtekening (DigiD).